

ВІДГУК

**офіційного опонента, доктора медичних наук, професора,
завідувачки кафедри педіатрії та дитячих інфекційних хвороб**

Буковинського державного медичного університету

КОЛОСКОВОЇ ОЛЕНИ КОСТЯНТИНІВНИ

на дисертаційну роботу

ЛАЗУРКЕВИЧ ХРИСТИНИ ОЛЕГІВНИ

на тему:

**«Рекурентні гострі респіраторні захворювання у дітей з лімфаденоїдною
гіпертрофією: особливості перебігу, вплив на якість життя та шляхи її
оптимізації»,**

**подану на здобуття ступеня доктора філософії у разову спеціалізовану
вчену раду ДФ 20.601.112 Івано-Франківського національного медичного
університету, що утворена згідно наказу ректора №541-д від 29.04.2026 року
для розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня
доктора філософії**

в галузі знань – 22 «Охорона здоров'я»,

за спеціальністю 228 – «Педіатрія»

Актуальність теми дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Лазуркевич Христини Олегівни присвячена надзвичайно актуальній проблемі сучасної педіатрії – удосконаленню підходів до діагностики, профілактики та лікування рекурентних респіраторних захворювань у дітей із лімфаденоїдною гіпертрофією. Висока поширеність респіраторної патології серед дитячого населення, схильність до рекурентного перебігу, значне соціально-економічне навантаження, часте призначення антибактеріальної терапії та ризик формування хронічних захворювань органів дихання визначають особливу медико-соціальну значущість цієї проблеми. За сучасними епідеміологічними даними, найбільша частота епізодів гострих респіраторних інфекцій спостерігається саме у

дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, що зумовлює необхідність пошуку нових ефективних підходів до профілактики та лікування рекурентної респіраторної патології. Особливої уваги заслуговують діти з рекурентними гострими респіраторними захворюваннями на тлі лімфаденоїдної гіпертрофії. Як переконливо показано в дисертаційній роботі, поєднання цих патологічних станів формує складний патогенетичний комплекс, у межах якого тривала антигенна стимуляція лімфоїдної тканини сприяє її проліферації, а наявна гіпертрофія піднебінних мигдаликів, своєю чергою, порушує аерацію носоглотки, мукоциліарний кліренс та дренажну функцію верхніх дихальних шляхів, підтримуючи схильність до повторних епізодів інфекцій. Саме формування такого «вадного кола» значною мірою визначає тяжчий та більш тривалий перебіг респіраторної патології у цих пацієнтів.

У дисертації продемонстровано, що наявність лімфаденоїдної гіпертрофії асоціюється з більш вираженими порушеннями сну, частішими епізодами гіпноное та апное, змінами оксигенації крові, а також із погіршенням психоемоційного стану, соціального та шкільного функціонування дітей. З огляду на сучасну тенденцію до персоналізованого підходу в педіатрії, вивчення саме цих аспектів має вагоме клінічне значення.

Таким чином, дисертаційна робота Лазуркевич Христини Олегівни є своєчасною, актуальною та має важливе теоретичне і практичне значення для сучасної педіатрії, дитячої оториноларингології та сімейної медицини.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційна робота характеризується високим рівнем науково-методичного виконання та ґрунтується на достатньому за обсягом клінічному матеріалі. У межах дослідження проведено комплексне обстеження 138 дітей віком від 3 до 10 років із рекурентними гострими респіраторними захворюваннями. Формування клінічних груп здійснювалося з урахуванням ступеня гіпертрофії піднебінних мигдаликів відповідно до класифікації Brodsky, що забезпечило коректність порівняльного

аналізу та дало можливість об'єктивно оцінити вплив лімфаденоїдної гіпертрофії на перебіг респіраторної патології. До основної групи увійшли діти з рекурентними гострими респіраторними захворюваннями у поєднанні з гіпертрофією піднебінних мигдаликів II-III ступеня, тоді як групу зіставлення сформували пацієнти із рекурентними респіраторними інфекціями без ознак гіпертрофії мигдаликів або з мінімальними її проявами. Для досягнення поставленої мети використано широкий спектр сучасних клінічних, функціональних, лабораторних та статистичних методів дослідження, що забезпечило комплексний характер оцінки стану дітей. Лабораторна частина дослідження також виконана на високому рівні. Авторкою проаналізовано показники місцевого та системного імунітету, метаболічного забезпечення та ендотеліальної функції, зокрема визначено рівні IgA, IgG, стабільних метаболітів оксиду азоту (SCAC), феритину, вітаміну D, інтерлейкіну-6 та ендотеліну-1.

Загалом дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Івано-Франківського національного медичного університету і є фрагментом комплексної науково-дослідної роботи кафедр дитячих хвороб ПО, пропедевтики педіатрії та педіатрії «Вивчення стану здоров'я та особливостей адаптації дітей Прикарпаття за умов гострих та хронічних соматичних захворювань, їх профілактика та реабілітація», номер держреєстрації 0121U111129, 2021-2026 рр.

Основні положення, результати та висновки дисертаційної роботи Лазуркевич Христини Олегівни достатньо повно, послідовно та належним чином висвітлені у наукових публікаціях автора, що свідчить про належний рівень апробації проведеного дослідження та відповідність вимогам, які ставляться до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. За матеріалами дисертації опубліковано 11 наукових праць, із яких 4 статті – у фахових наукових вітчизняних та іноземних виданнях, рекомендованих для оприлюднення результатів дисертаційних досліджень. Важливо відзначити, що одна з опублікованих статей індексується у міжнародній наукометричній базі SCOPUS. Крім того, за темою

дисертаційної роботи опубліковано 6 тез доповідей у матеріалах міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Таким чином, результати дисертаційної роботи достатньо повно оприлюднені у наукових виданнях та апробовані у професійному науковому середовищі, що підтверджує завершеність виконаного дослідження та достовірність отриманих наукових положень і висновків.

Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна дисертаційної роботи Лазуркевич Христини Олегівни полягає у комплексному багатокомпонентному дослідженні клінічних, функціональних, імунологічних, сомнологічних та психоемоційних особливостей перебігу рекурентних гострих респіраторних захворювань у дітей із лімфаденоїдною гіпертрофією, а також у науковому обґрунтуванні ефективності сучасних лікувально-профілактичних підходів у цієї категорії пацієнтів.

Авторкою суттєво розширено сучасні уявлення про патогенетичні механізми формування тяжчого та більш тривалого перебігу рекурентної респіраторної патології у дітей із гіпертрофією піднебінних мигдаликів. У роботі переконливо доведено, що наявність фонові лімфаденоїдної гіпертрофії є не лише анатомічною особливістю верхніх дихальних шляхів, а й важливим чинником, який модифікує клінічний перебіг респіраторної патології, впливає на адаптаційні можливості організму та супроводжується формуванням системних функціональних порушень.

Уперше встановлено, що у дітей із рекурентними гострими респіраторними захворюваннями на тлі лімфаденоїдної гіпертрофії епізоди респіраторних інфекцій характеризуються не лише більшою частотою виникнення, а й тяжчим та тривалішим перебігом із вищим ризиком бактеріальних ускладнень та необхідністю частішого призначення антибактеріальної терапії. Авторкою продемонстровано, що у таких пацієнтів значно довше зберігаються основні клінічні симптоми респіраторної інфекції, зокрема кашель, ринорея, гарячка та утруднення носового

дихання, що свідчить про глибші порушення локальних механізмів захисту та підтримання хронічного запального процесу у верхніх дихальних шляхах.

Надзвичайно важливим і новим є встановлення комплексного негативного впливу лімфаденоїдної гіпертрофії на якість сну, психоемоційний стан та якість життя дітей. Авторкою вперше на підставі даних кардіо-респіраторного полісомнографічного моніторингу продемонстровано, що діти з рекурентними ГРЗ та гіпертрофією мигдаликів мають більш виражені порушення нічного дихання із підвищенням індексу апное-гіпопное, індексу десатурацій та респіраторних порушень. Встановлено, що такі зміни асоціюються із частими нічними пробудженнями, напруженням респіраторних зусиль під час сну, епізодами гіпоксії та порушенням архітекτονіки сну. Вперше доведено, що ці сомнологічні порушення безпосередньо впливають на психоемоційне функціонування дитини та супроводжуються погіршенням поведінкових реакцій, емоційного стану, когнітивної активності, соціальної адаптації та шкільного функціонування.

Важливою складовою наукової новизни роботи є комплексне дослідження стану вегетативної регуляції серцево-судинної системи у дітей із рекурентними ГРЗ на тлі лімфаденоїдної гіпертрофії. Уперше встановлено, що ця категорія пацієнтів характеризується суттєвим зниженням адаптаційних резервів серцево-судинної системи, що проявляється обмеженням загальної та компонентної варіабельності серцевого ритму, пригніченням вагусного контролю та активацією симпатичного відділу вегетативної нервової системи. Авторкою показано, що такі зміни можуть бути одним із механізмів формування функціональної дезадаптації організму у дітей із тривалим та рекурентним перебігом респіраторної патології.

Суттєвим науковим здобутком дисертації є встановлення особливостей локального та системного імунного статусу у дітей із рекурентними респіраторними захворюваннями на тлі лімфаденоїдної гіпертрофії. У роботі вперше доведено, що наявність гіпертрофії піднебінних мигдаликів супроводжується дисбалансом місцевих факторів захисту із зниженням рівня секреторного IgA у слині та підвищенням показника SCAC, що свідчить про

виснаження локальних механізмів мукозального імунітету. Одночасно авторкою продемонстровано підвищення рівня сироваткового IgG, зміни забезпеченості вітаміном D та феритином, що вказує на формування системної імунної активації та метаболічної напруги у таких дітей.

Особливої уваги заслуговують результати дослідження ендотеліальної дисфункції у дітей із рекурентними ГРЗ та лімфаденоїдною гіпертрофією. Авторкою вперше показано, що у таких пацієнтів підвищується концентрація ендотеліну-1, що може свідчити про розвиток системної ендотеліальної активації, порушення мікроциркуляції та підтримання хронічного запального процесу. Таким чином, у роботі вперше обґрунтовано патогенетичний зв'язок між рекурентною респіраторною патологією, функціональними порушеннями серцево-судинної системи та ендотеліальною дисфункцією у дітей із лімфаденоїдною гіпертрофією. Науково значущими є також результати щодо вікових особливостей перебігу рекурентних респіраторних захворювань. Авторкою доведено, що діти молодшого віку мають більшу частоту та тяжчий перебіг епізодів респіраторних інфекцій на тлі більш вираженого дисбалансу локального імунітету, тоді як у старших дітей формуються ознаки зниження адаптивних можливостей вегетативної регуляції та ендотеліальної дисфункції.

Вагомим елементом наукової новизни є доведення ефективності курсового застосування бактеріальних лізатів у дітей із рекурентними ГРЗ та лімфаденоїдною гіпертрофією. Авторкою переконливо продемонстровано, що така терапія сприяє достовірному зменшенню частоти та тривалості епізодів респіраторних захворювань, покращенню показників місцевого та системного імунітету, нормалізації параметрів варіабельності серцевого ритму, зменшенню вираженості порушень сну та підвищенню якості життя дітей. Вперше показано позитивний вплив терапії бактеріальними лізатами не лише на клінічний перебіг респіраторної патології, але й на адаптаційні механізми організму дитини загалом.

Отримані результати суттєво доповнюють сучасні наукові уявлення про патогенез рекурентних гострих респіраторних захворювань у дітей, мають важливе

теоретичне значення та створюють наукове підґрунтя для удосконалення персоналізованих підходів до діагностики, профілактики та лікування цієї патології у педіатричній практиці.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Обґрунтованість отриманих результатів є достатньою і не викликає сумнівів. Дисертаційне дослідження виконано на належному науково-методичному рівні, характеризується логічною послідовністю викладення матеріалу, чітким формулюванням мети та завдань дослідження, для вирішення яких застосовано адекватний комплекс сучасних методів. Слід відзначити коректність проведеної статистичної обробки, що дозволило встановити достовірні міжгрупові відмінності та оцінити клінічну значущість отриманих результатів. Висновки є обґрунтованими, логічно випливають із представленого фактичного матеріалу та повною мірою відповідають поставленим завданням дослідження.

Заслужують на увагу практичні рекомендації, які відзначаються конкретністю та клінічною спрямованістю. Авторкою обґрунтовано алгоритм оцінки тяжкості епізодів гострих респіраторних захворювань, підходи до визначення якості сну та якості життя, а також визначено місце бактеріальних лізатів у структурі лікувально-профілактичних заходів. Представлені положення мають практичне значення та можуть бути рекомендовані до впровадження у клінічну практику.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Зміст дисертаційної роботи свідчить про належний рівень володіння здобувачкою сучасною методологією клінічних досліджень та здатність працювати з багатокомпонентним науковим матеріалом. Слід відзначити, що авторкою самостійно проведено аналіз наукової літератури, взято участь у розробці дизайну

дослідження, відборі пацієнтів, здійсненні клінічного спостереження, а також узагальненні й статистичній інтерпретації отриманих результатів.

Робота демонструє сформованість наукового мислення, вміння коректно працювати з клінічною інформацією та формулювати обґрунтовані висновки.

Теоретичне і практичне значення наукового дослідження

Теоретичне значення дисертаційної роботи полягає у поглибленні сучасних наукових уявлень про рекурентні гострі респіраторні захворювання у дітей як про складний багатокомпонентний патологічний процес, перебіг якого суттєво модифікується за наявності лімфаденоїдної гіпертрофії. Авторка переконливо демонструє, що дана патологія не обмежується лише частими епізодами респіраторних інфекцій, а супроводжується формуванням системних порушень адаптаційних механізмів організму дитини, зокрема змін з боку сну, імунологічної реактивності, вегетативної регуляції та якості життя. Практична цінність дисертаційної роботи полягає у розробці та науковому обґрунтуванні комплексного підходу до ведення дітей із рекурентними гострими респіраторними захворюваннями на фоні лімфаденоїдної гіпертрофії. Запропонований алгоритм оцінки клінічного стану дітей із використанням сомнологічних, імунологічних та функціональних критеріїв дозволяє своєчасно виявляти пацієнтів із підвищеним ризиком тяжкого перебігу захворювання, розвитку порушень сну та погіршення якості життя.

Практичне значення мають також результати щодо ефективності застосування бактеріальних лізатів у дітей із рекурентними ГРЗ, які можуть бути використані у практиці лікарів-педіатрів, дитячих оториноларингологів та сімейних лікарів.

Основні наукові та практичні результати дисертаційної роботи використовуються в лекційних курсах та практичній роботі кафедри дитячих хвороб післядипломної освіти, кафедри педіатрії, кафедри пропедевтики педіатрії Івано-Франківського національного медичного університету (акти впровадження

затверджено від 31.03.2026р.), а також у практичній роботі дитячого відділення КНП «Косівська центральна районна лікарня» (акти впровадження затверджено 13.02.2026 р. та 16.02.2026 р.), педіатричного відділення КНП «Коломийська ЦРЛ КМР» (акти впровадження затверджено 13.02.2026р., та 27.02.2026р.), пульмонологічного (акти впровадження затверджено 12.02.2026р., 16.02.2026р. та 17.02.2026р.) та ЛОР-відділення (акти впровадження затверджено 12.02.2026р., 16.02.2026р. та 17.02.2026р.) КНП «Івано-Франківська обласна дитяча клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради, а також у медичному центрі «VISE Clinic» (акти впровадження затверджено 27.03.2026р. та «Медичному центрі «Доктор Царук» (акти впровадження затверджено 05.02.2026р. та 18.02.2026р.).

Оцінка структури, змісту та оформлення дисертації

Дисертаційна робота Лазуркевич Христини Олегівни побудована за традиційною структурою наукового дослідження та оформлена відповідно до чинних вимог МОН України, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 228 «Педіатрія». Робота викладена українською мовою, має чітку логічну структуру, характеризується послідовністю викладення матеріалу, належним науковим стилем та високим рівнем оформлення. Дисертація складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, огляду літератури, розділу «Матеріали та методи дослідження», чотирьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків.

У вступі авторкою чітко обґрунтовано актуальність теми дослідження, сформульовано мету та завдання роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження, висвітлено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наведено дані щодо особистого внеску здобувача, апробації результатів та структури дисертації. Вступ написаний логічно та інформативно, повністю відповідає змісту виконаної роботи.

Огляд літератури структурований, послідовний та сучасний. Розділ складається з декількох тематичних підрозділів, у яких авторкою детально проаналізовано сучасні дані щодо поширеності рекурентних гострих респіраторних захворювань у дітей, ролі лімфаденоїдної гіпертрофії у формуванні рецидивуючої респіраторної патології, особливостей мукозального імунітету, порушень сну, якості життя та сучасних лікувально-профілактичних підходів. Аналіз літературних джерел свідчить про достатній рівень обізнаності дисертантки із сучасними вітчизняними та міжнародними науковими даними. Авторкою критично проаналізовано сучасний стан проблеми, виділено дискусійні питання та чітко окреслено невирішені аспекти, що стали підґрунтям для проведення власного дослідження.

Розділ «Матеріали та методи дослідження» викладений детально та характеризується високим методичним рівнем. У ньому авторкою наведено загальну характеристику клінічних груп, описано критерії включення та виключення пацієнтів, етапи проведення дослідження, клінічні, лабораторні, інструментальні та статистичні методи дослідження. Особливо слід відзначити детальний опис використаних методик полісомнографічного моніторингу, оцінки варіабельності серцевого ритму, лабораторного визначення імунологічних та біохімічних показників, а також застосованих міжнародних валідованих опитувальників для оцінки якості сну та життя дітей. Представлений розділ створює чітке уявлення про дизайн дослідження та підтверджує належний рівень його організації. Розділи власних досліджень побудовані логічно, взаємопов'язані між собою та послідовно розкривають основні етапи виконаної наукової роботи. Кожен розділ містить окремі підрозділи, присвячені аналізу конкретних аспектів дослідження, що забезпечує зручність сприйняття матеріалу та дозволяє чітко простежити логіку наукового пошуку.

У першому розділі власних досліджень наведено клінічну характеристику дітей із рекурентними гострими респіраторними захворюваннями залежно від наявності та ступеня лімфаденоїдної гіпертрофії. Авторкою детально

проаналізовано особливості перебігу респіраторних інфекцій, тривалість симптомів, частоту ускладнень та потребу в медикаментозній терапії.

Другий розділ присвячений оцінці якості сну, показників кардіо-респіраторного моніторингу та психоемоційного функціонування дітей. У ньому послідовно висвітлено результати анкетування, аналіз полісомнографічних показників, оцінку якості життя та поведінкових особливостей пацієнтів.

У третьому розділі авторкою представлено результати дослідження локального та системного імунітету, показників ендотеліальної функції та метаболічних змін у дітей із рекурентними ГРЗ на тлі лімфаденоїдної гіпертрофії. Розділ містить значний обсяг лабораторних даних, які систематизовані та проаналізовані з позицій сучасних патогенетичних уявлень.

Четвертий розділ присвячений оцінці ефективності застосування бактеріальних лізатів у комплексній терапії дітей із рекурентними респіраторними захворюваннями. У ньому наведено результати динамічного спостереження за пацієнтами протягом 12 місяців, проведено аналіз клінічної ефективності лікування, змін показників імунного статусу, якості сну, варіабельності серцевого ритму та якості життя дітей.

Розділ аналізу та узагальнення результатів дослідження є змістовним та аналітичним. У ньому авторкою проведено глибоке узагальнення отриманих результатів, їх порівняння з даними сучасної наукової літератури, наведено патогенетичне обґрунтування виявлених змін та окреслено клінічне значення отриманих результатів.

Висновки є логічними, конкретними, відповідають поставленим завданням та повністю випливають із результатів проведеного дослідження. Практичні рекомендації мають прикладний характер, є обґрунтованими та можуть бути впроваджені у практичну діяльність лікарів-педіатрів, дитячих оториноларингологів та сімейних лікарів.

Список використаних джерел оформлений відповідно до сучасних бібліографічних вимог та містить достатню кількість сучасних вітчизняних і

зарубіжних літературних джерел, значна частина яких опублікована протягом останніх років, що свідчить про актуальність використаної наукової бази.

Дисертаційна робота належним чином ілюстрована таблицями, рисунками та діаграмами, які є інформативними, логічно доповнюють текст та полегшують сприйняття представленого матеріалу. Статистичні дані подані коректно та зрозуміло. Принципових зауважень щодо оформлення роботи немає.

Загалом дисертаційна робота справляє позитивне враження, характеризується високим науково-методичним рівнем виконання, логічністю структури, цілісністю викладення матеріалу та належним оформленням.

Дискусійні положення та зауваження

Дисертаційна робота виконана на високому науковому рівні, однак під час ознайомлення з нею виникли окремі зауваження. У роботі доцільно було б детальніше висвітлити критерії диференційованого підходу до призначення бактеріальних лізатів залежно від клінічного фенотипу пацієнтів. У деяких розділах дисертації трапляються поодинокі стилістичні та технічні неточності, що не мають принципового значення та не впливають на загальну позитивну оцінку роботи. Також виникло декілька питань в межах наукової дискусії:

1. Як Ви вважаєте, які з виявлених Вами функціональних порушень є первинними у патогенезі: порушення нічного дихання, вегетативна дисрегуляція чи зміни локального імунітету, та яким чином вони взаємно потенціюють одне одного?
2. Які саме клінічні або лабораторні критерії, на Вашу думку, можуть бути використані для персоніфікованого відбору пацієнтів, які найбільше потребують такої імуномодуючої терапії?
3. Чи можна розглядати зміни показників ендотеліальної функції та варіабельності серцевого ритму у дітей із рекурентними респіраторними захворюваннями як потенційно ранні предиктори формування хронічної соматичної патології у майбутньому, та чи потребують такі діти тривалого диспансерного спостереження після зменшення частоти респіраторних епізодів?

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності

Комісія з виявлення та запобігання плагіату в університеті, створена наказом ректора ІФНМУ №1229-д від 23.09.2024 року, перевіривши дисертаційну роботу Лазуркевич Христини Олегівни «Рекурентні гострі респіраторні захворювання у дітей з лімфаденоїдною гіпертрофією: особливості перебігу, вплив на якість життя та шляхи її оптимізації», що подається на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань – 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 228 – Педіатрія, не встановила ознак плагіату. Оригінальність даної роботи станом на 20.04.2026 року становить: коефіцієнт подібності 1 – 3,08 % та коефіцієнт подібності 2 – 0,94%.

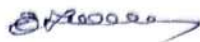
ВИСНОВОК

про відповідність дисертації вимогам, які висуваються на здобуття ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Лазуркевич Христини Олегівни на тему «Рекурентні гострі респіраторні захворювання у дітей з лімфаденоїдною гіпертрофією: особливості перебігу, вплив на якість життя та шляхи її оптимізації» є завершеним, самостійно виконаним науковим дослідженням, у якому вирішено актуальне завдання сучасної педіатрії – підвищення ефективності ведення дітей із рекурентними гострими респіраторними захворюваннями на тлі лімфаденоїдної гіпертрофії на підставі комплексного вивчення клінічного перебігу, порушень сну, імунологічного статусу, адаптаційних резервів кардіореспіраторної системи та показників якості життя з обґрунтуванням удосконаленого лікувально-профілактичного підходу. Дисертаційна робота виконана на сучасному методологічному рівні і за актуальністю теми, обсягом виконаного дослідження та отриманих результатів, достовірністю висновків та положень, науковою новизною, науково-практичним та теоретичним значенням цілком відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 та Постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. №502 щодо здобуття ступеня

доктора філософії та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 №40, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 228 «Педіатрія».

Офіційний опонент
доктор медичних наук, професор,
завідувачка кафедри педіатрії та
дитячих інфекційних хвороб
Буковинського державного
медичного університету

Олена КОЛОСКОВА

